

HOUBY STOPKOVÝTRUSÉ (*BASIDIOMYCETES*)

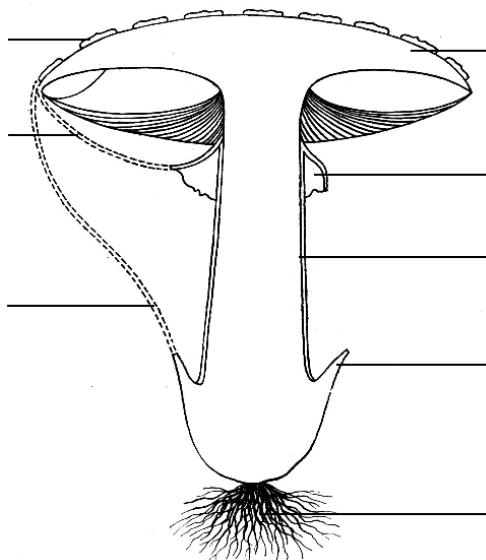

Společným znakem stopkovýtrusých hub je, že výtrusy, zvané basidiospory vznikají na povrchu ztlustlých kyjovitých buněk, zvaných basidie. Basidie jsou soustředěné do výtrusorodého rouška, zvaného hymenium. To je uloženo v plodnici. V basidiích probíhá splývání jader a následná meióza, basidiospory jsou haploidní.

Úkol 1: pozorování vnější stavby plodnice vyšší houby

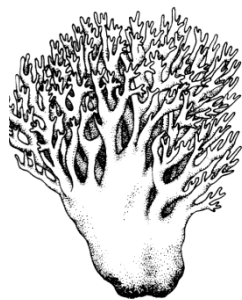
Popišme si základní stavbu plodnice. Plodnice se skládá z klobouku a třeně. U některých rodů (muchomůrka) bývá celá plodnice v mládí zahalena plachetkou, spodek klobouku kryje závoj. Na dospělé plodnici zbývá po obou obalech na třeni pochva a prsten, na klobouku zůstávají útržky. Plodnice čirůvek, lišek a mnohých jiných hub obaly nemají.

Postup: popište stavbu plodnice na obrázku:

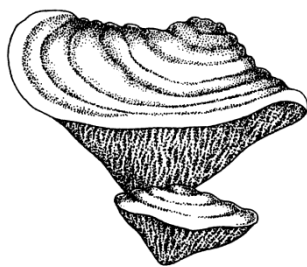

1. Po plachetce zbývá na třeni a na klobouku
Zbytky závoje na třeni se nazývají
2. Včem je rozdíl mezi plodnicemi břichatek a plodnicemi ostatních hub
.....
3. Mezi stopkovýtrusé houby patří také rzi. Jsou to závazní, kteří mohou žít pomocí podhoubí jen v živém těle hostitele. Rzi tvoří/netvoří plodnice, protože podhoubí žije v pletivu hostitele. Příkladem je rez, která střídá dva hostitele: travu a
4. Mezi stopkovýtrusé houby, které tvoří/netvoří plodnice, patří také sněti. Jsou to paraziti na
Sněti dělíme na dvě skupiny: sněti, např.....
asněti, např.....

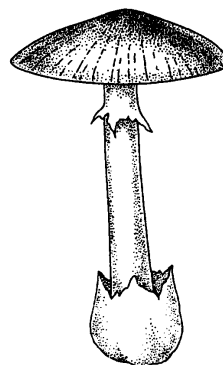
Charakterizujte uvedené zástupce hub:

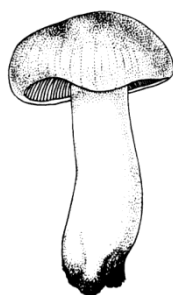
Obr. 1: kuřátka

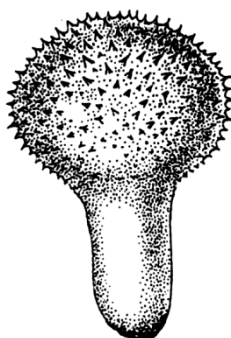
Obr. 2: síťkovec dubový

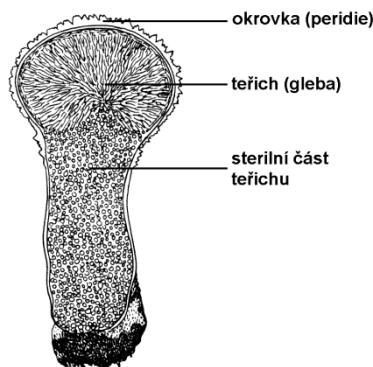
Obr. 3: muchomůrka zelená

Obr. 4: závojenka olovová

Obr. 5a: pýchavka

Obr. 5b: podélný řez

HOUBY VŘECKOVÝTRUSÉ (*ASCOMYCETES*)

Třída *Ascomycetes* zahrnuje zhruba polovinu všech známých druhů hub. Český název se vztahuje ke zvláštnímu typu výtrusnic – vřecek (1 vřecko – *ascus*). Vřecko se tvoří jako výsledek pohlavního procesu. Mnoho vřeckovýtrusých hub tvoří plodnice, ve kterých jsou shromážděna vřecka v podobě výtrusorodé vrstvy – vřeckového rouška. Tyto plodnice bývají většinou na vláknitém podhoubí. Kromě toho se mohou vřeckovýtrusé houby rozmnožovat pomocí výtrusů vzniklých nepohlavním procesem – konidií.

Mezi primitivní skupiny vřeckovýtrusých hub patří **kvasinky**. Lze je nalézt všude tam, kde je vylučován cukr, např. ve šťávě poraněných stromů, v květním nektaru apod. Žijí i v trávicím ústrojí živočichů a člověka a v půdě, kde také přezimují. Ve velkém množství žijí v kvasicím víně a pivu. Lze je pěstovat v tekutých živných roztocích i na pevných půdách. Často se rozmnožují pučením.

Nákres:

1. Asi třetina druhů vřeckovýtrusých hub patří mezi tzv. lichenizované houby. Vysvětlete tento pojem:

.....

2. Jakým způsobem se vřeckaté houby nepohlavně rozmnožují?

3. Výsledkem pohlavního procesu a zároveň jedinou diploidní buňkou ve vývoji vřeckaté houby je

.....

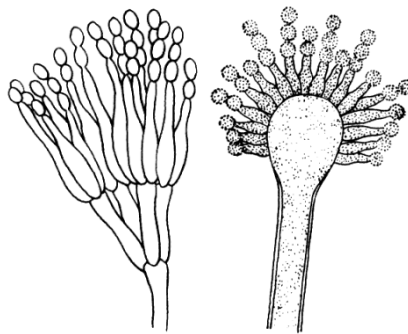
4. Uveďte příklady vřeckovýtrusých hub, které

a/ tvoří plodnice:

b/ tvoří plodnice:

Štětíčkovec a kropidlák jsou houby rozkládající organické zbytky. Jejich povlaky najdeme na nejrůznějších potravinách, uskladněném ovoci a zelenině

kropidlák (*Aspergillus sp.*)

štětíčkovec (*Penicillium sp.*)

1. Jak se nazývá houba způsobující kadeřavost listů ovocných stromů?.....

2. Jak se nazývá choroba způsobená hlízenkou ovocnou?

3. Jaký je význam plesnivkotvarých hub (*Aspergillus, Penicillium*) v průmyslu?

.....

.....

4. Mezi Ascomycetes patří i velké masité houby. Pojmenujte houby na obrázcích:

